

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

LÊ THANH HẢI

ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
TĂNG CƯỜNG HIỆU QUẢ CỦA CÔNG TÁC BỒI THƯỜNG
GIẢI PHÓNG MẶT BẰNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ
UÔNG BÍ, TỈNH QUẢNG NINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

LÊ THANH HẢI

ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP
TĂNG CƯỜNG HIỆU QUẢ CỦA CÔNG TÁC BỒI THƯỜNG
GIẢI PHÓNG MẶT BẰNG TRÊN ĐỊA BÀN THÀNH PHỐ
UÔNG BÍ, TỈNH QUẢNG NINH

Chuyên ngành: QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI
Mã số: 60.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: TS. DƯ NGỌC THÀNH

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

- Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

- Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Lê Thanh Hải

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện nghiên cứu đề tài, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ nhiệt tình, sự đóng góp quý báu của nhiều cá nhân và tập thể, đã tạo điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành bản luận văn này.

Lời đầu tiên, tôi xin chân thành cảm ơn **TS Đur Ngọc Thành** đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt thời gian nghiên cứu thực hiện đề tài.

Tôi xin cảm ơn sự góp ý chân thành của các Thầy, Cô giáo Khoa Tài nguyên và Môi trường, Viện Đào tạo sau Đại học, Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện cho tôi thực hiện đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo Sở Tài nguyên và Môi trường Quảng Ninh, phòng Đăng ký đất đai (Sở Tài nguyên và Môi trường Quảng Ninh); phòng Tài nguyên và Môi trường, phòng Quản lý đô thị, phòng Thống kê, Văn phòng đăng ký quyền sử dụng đất Thành phố, Trung tâm phát triển quỹ đất Thành phố Uông Bí, UBND phường Yên Thanh, UBND phường Vàng Danh đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong thời gian nghiên cứu thực hiện luận văn tại địa phương.

Tôi xin cảm ơn tới gia đình, những người thân, đồng nghiệp và bạn bè đã giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Một lần nữa tôi xin trân trọng cảm ơn !

Tác giả luận văn

Lê Thanh Hải

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC ẢNH	x
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục đích - Yêu cầu	3
Chương 1. TỔNG QUAN VỀ CÁC VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU	4
1.1. Cơ sở khoa học về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất.....	4
1.1.1. Khái niệm về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư	4
1.1.2. Đặc điểm của bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất.....	6
1.2. Một số vấn đề ảnh hưởng đến công tác bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi nhà nước thu hồi đất.....	7
1.2.1. Đăng ký quyền sử dụng đất, lập và quản lý hồ sơ địa chính, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất	7
1.2.2. Quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất.....	8
1.2.3. Giao đất, cho thuê đất	9
1.2.4. Việc ban hành và tổ chức thực hiện các văn bản quy phạm pháp luật đất đai	10
1.2.5. Giá đất và định giá đất	11
1.2.6. Thị trường Bất động sản	13

1.3. Kinh nghiệm của một số nước và các tổ chức ngân hàng về thu hồi đất và giải quyết việc làm cho người bị thu hồi đất	13
1.3.1. Kinh nghiệm của một số nước về thu hồi đất và giải quyết việc làm cho người dân có đất bị thu hồi	14
1.3.2. Chính sách bồi thường của Ngân hàng thế giới (WB) Ngân hàng phát triển châu Á (ADB) và một số tổ chức khác.....	20
1.4. Chính sách bồi thường, hỗ trợ và tái định cư của Việt Nam	22
1.4.1. Trước khi có Luật Đất đai năm 1993.....	22
1.4.2. Thời kỳ 1993 đến 2003	23
1.4.3. Thời kỳ từ khi có Luật đất đai năm 2003	25
1.4.4. Nhận xét, đánh giá	26
1.5. Thực trạng về bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất tại Việt Nam	27
1.5.1. Về diện tích đất nông nghiệp, đất ở bị thu hồi để phát triển các khu công nghiệp, đô thị và các công trình công cộng	27
1.5.2. Tác động của việc thực hiện chính sách bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất	28
1.5.3. Những ưu nhược điểm về tình hình GPMB trong thời gian qua	30
1.6. Một số công trình nghiên cứu liên quan đến đề tài.....	33
1.6.1. Một số đề tài nghiên cứu về tình hình đời sống việc làm của các hộ dân có đất bị thu hồi	33
1.6.2. Một số đề tài nghiên cứu khác về bồi thường, hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất	33
1.7. Nhận xét chung về tổng quan các vấn đề nghiên cứu.....	33
1.8. Tình hình chung về công tác bồi thường, hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất trên địa bàn thành phố Uông Bí	34
1.8.1. Tình hình chung.....	34
1.8.2. Công tác bồi thường, hỗ trợ giải phóng mặt bằng trên địa bàn thành phố Uông Bí năm 2013.....	35

Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	38
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	38
2.2. Phạm vi nghiên cứu.....	38
2.2.1. Phạm vi nội dung nghiên cứu	38
2.2.2. Phạm vi địa bàn nghiên cứu.....	38
2.3. Nội dung nghiên cứu.....	38
2.3.1. Điều kiện tự nhiên - Kinh tế xã hội của thành phố Uông Bí.....	38
2.3.2. Đánh giá thực trạng chính sách bồi thường, hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất và tác động của việc thu hồi đất tại một số dự án trên địa bàn thành phố Uông Bí	38
2.3.3. Điều tra tình hình đời sống việc làm của người dân trước và sau khi nhà nước thu hồi để thực hiện các dự án đầu tư trên địa bàn nghiên cứu.....	38
2.3.4. Đề xuất một số giải pháp cụ thể	38
2.3.5. Kết luận và kiến nghị.....	38
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	39
2.4.1. Phương pháp tiếp cận hệ thống.....	39
2.4.2. Phương pháp điều tra xã hội học	39
2.4.3. Phương pháp thống kê, phân tích	39
2.2.4. Phương pháp tổng hợp, so sánh.....	39
2.2.5. Phương pháp kế thừa	40
2.2.6. Phương pháp chuyên gia.....	40
2.2.7. Phương pháp minh họa	40
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	41
3.1. Khái quát điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội	41
3.1.1. Điều kiện tự nhiên, tài nguyên và cảnh quan môi trường	41
3.1.2. Thực trạng phát triển kinh tế - xã hội	43

3.2. Hiện trạng sử dụng đất và chuyển dịch cơ cấu sử dụng đất của thành phố Uông Bí năm 2013	47
3.2.1. Hiện trạng và biến động đất đai của thành phố Uông Bí năm 2013	47
3.2.2. Công tác quản lý đất đai trên địa bàn thành phố Uông Bí.....	48
3.3. Phân tích, đánh giá việc thực hiện chính sách bồi thường, hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất và tác động của việc thu hồi đất tại một số dự án trên địa bàn thành phố Uông Bí	50
3.3.1. Tóm tắt sơ lược về dự án.....	50
3.3.2. Các văn bản pháp lý có liên quan đến dự án	52
3.3.3. Đánh giá việc thực hiện chính sách bồi thường, hỗ trợ khi Nhà nước thu hồi đất tiến hành ở hai dự án nghiên cứu	55
3.4. Tác động của việc thực hiện chính sách bồi thường, hỗ trợ đến đời sống và việc làm của các hộ dân bị thu hồi đất.....	63
3.4.1. Đánh giá chung.....	63
3.4.2. Về ưu điểm.....	63
3.4.3. Những tồn tại, hạn chế.....	64
3.4.4. Kết quả điều tra, phỏng vấn các hộ dân về tình hình thu hồi đất, bồi thường và hỗ trợ tại hai dự án.....	66
3.4.5. Tình hình việc làm của người dân sau khi thu hồi đất	69
3.4.6. Tác động đến tài sản sở hữu của các hộ dân.....	74
3.4.7. Tác động đến thu nhập của các hộ dân.....	77
3.4.8. Tác động đến hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội	82
3.4.9. Tác động đến cảnh quan, môi trường	83
3.4.10. Tác động đến một số vấn đề xã hội khác.....	83
3.5. Đề xuất một số giải pháp cụ thể	85
3.5.1. Giải pháp về chính sách.....	85
3.5.2. Giải pháp về đào tạo nghề, tạo việc làm.....	86
3.5.3. Giải pháp về tổ chức thực hiện	87
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	88
TÀI LIỆU THAM KHẢO	91
PHỤ LỤC	99

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

STT	Các chữ viết tắt	Ký hiệu
1	Công nghiệp hoá - Hiện đại hoá	CNH-HĐH
2	Giải phóng mặt bằng	GPMB
3	Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất	GCNQSDĐ
4	Hồ sơ địa chính	HSĐC
5	Ngân hàng phát triển châu Á	ADB
6	Ngân hàng thế giới	WB
7	Nuôi trồng thủy sản	NTTS
8	Sản xuất kinh doanh	SXKD
9	Tái định cư	TĐC
10	Trung học cơ sở	THCS
11	Trung học phổ thông	THPT
12	Ủy ban nhân dân	UBND

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1.	Tỷ trọng GDP các ngành trong cơ cấu kinh tế Thành phố từ 2011 - 2013	44
Bảng 3.2.	Diện tích, cơ cấu các loại đất chính năm 2013	47
Bảng 3.3.	Kết quả bồi thường về đất tại dự án Đường giao thông liên huyện Uông Bí - Hoàn Bồ	57
Bảng 3.4.	Kết quả bồi thường về đất tại dự án xây dựng khu đô thị Công Thành.....	58
Bảng 3.5.	Kết quả phỏng vấn chi tiết về thu hồi đất và bồi thường, hỗ trợ của các hộ dân tại 2 dự án	66
Bảng 3.6.	Phương thức sử dụng tiền của các hộ dân thuộc Dự án Đường giao thông liên huyện Uông Bí - Hoàn Bồ.....	68
Bảng 3.7.	Phương thức sử dụng tiền của các hộ dân thuộc Dự án khu đô thị Công Thành	69
Bảng 3.8.	Tình hình lao động và việc làm của các hộ dân bị thu hồi đất Dự án Đường giao thông liên huyện Uông Bí - Hoàn Bồ.....	70
Bảng 3.9.	Tình hình lao động và việc làm của các hộ dân bị thu hồi đất Dự án khu đô thị Công Thành	72
Bảng 3.10.	Kết quả điều tra về tình trạng việc làm của số người trong độ tuổi lao động trước và sau khu thu hồi đất tại hai dự án nghiên cứu.....	73
Bảng 3.11.	Tài sản sở hữu của các hộ điều tra phỏng vấn của Dự án Đường giao thông liên huyện Uông Bí - Hoàn Bồ.....	75
Bảng 3.12.	Tài sản sở hữu của các hộ điều tra phỏng vấn của Dự án xây dựng khu đô thị Công Thành	76
Bảng 3.13.	Thu nhập bình quân của người dân tại hai dự án nghiên cứu.....	78